

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

De heer Lap
Groen, Water & Land

Datum
2 mei 2023

Uw kenmerk

Contactpersoon
Liesbeth van Heezik

Dossiernummer

Registratienummer
23.0348370

Telefoonnummer
072-5827220

Onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen –
Groen, Water & Land – invloed
watervogels

Geachte heer Lap,

Op 28 februari jongstleden stelde u het college van dijkgraaf en hoogheemraden schriftelijke vragen over de invloed van watervogels (registratienr. 23.0299965). Met deze brief voorzien wij in de beantwoording van uw vragen. De beantwoording vroeg meer tijd (uitzoekwerk en overleg) dan eerder gedacht vanwege de veelomvattendheid van de vragen. Vooral ook omdat we uw vragen met de grootste zorgvuldigheid willen beantwoorden. We bieden u onze excuses aan dat we daardoor ruim over de termijn van 30 dagen die voor beantwoording staat, zijn gegaan. Op de volgende pagina's vindt u de vragen, gevolgd door een reactie.

Met vriendelijke groet,

namens het college van dijkgraaf en hoogheemraden,

de plv. secretaris,

G.A.M. Quak

de loco-dijkgraaf,

R. Veenman

Vraag 1.

De waterkwaliteit in natuurgebieden in ons beheergebied, zoals het Zwanenwater, en de Duinen van Texel zijn op verschillende plaatsen van onvoldoende kwaliteit. Daar worden wij als Waterschap, maar indirect ook de landbouw op aangesproken. Vanuit de landbouw is er dan ook een vermoeden dat zij grotendeels verantwoordelijk worden gesteld voor de gevolgen van m.n. de gigantisch toegenomen ganzenpopulatie vanuit de natuurgebieden, met alle verdere wettelijke gevolgen.

Vanuit onze fractie is er reeds eerder op gewezen dat de invloed van uitwerpselen van watervogels, zoals ganzen, aalscholvers e.d., op de waterkwaliteit op verschillende plaatsen aanzienlijk kan zijn. Die invloed blijkt ook uit eerder eigen onderzoek en rapportages van HHNK, en waarnemingen vanuit de natuurorganisaties.

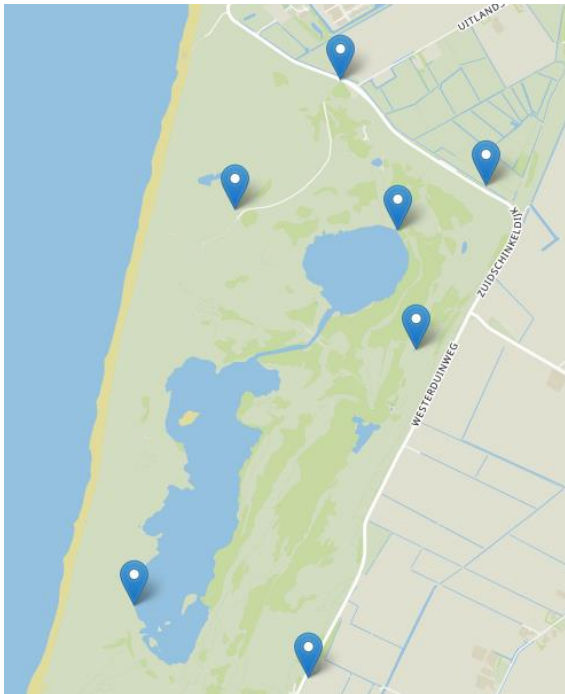
Echter in officiële stukken van HHNK, zoals die van onze KRW wordt de invloed van watervogels, niet of nauwelijks genoemd. Dit terwijl uit het onderzoek van HHNK, uit het verleden in natuurgebied de Muy en de Geul op Texel reeds een aanzienlijke invloed op de waterkwaliteit was vastgesteld. Het aantal watervogels is daarna ook nog eens explosief toegenomen.

Er zullen toch, door HHNK aangeleverde gegevens ten grondslag liggen aan de beoordeling van de waterkwaliteit, die daaropvolgend beschikbaar gesteld zijn aan andere instanties ter opstelling van de landelijke regelingen.

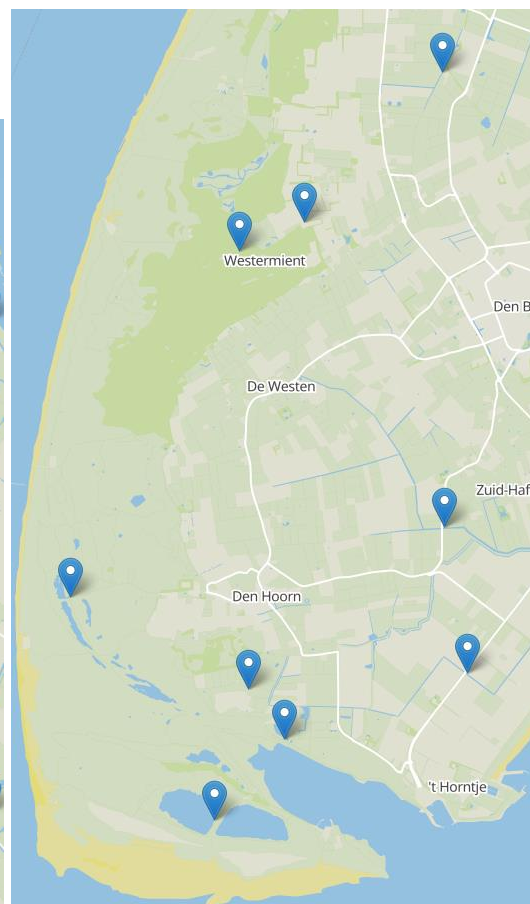
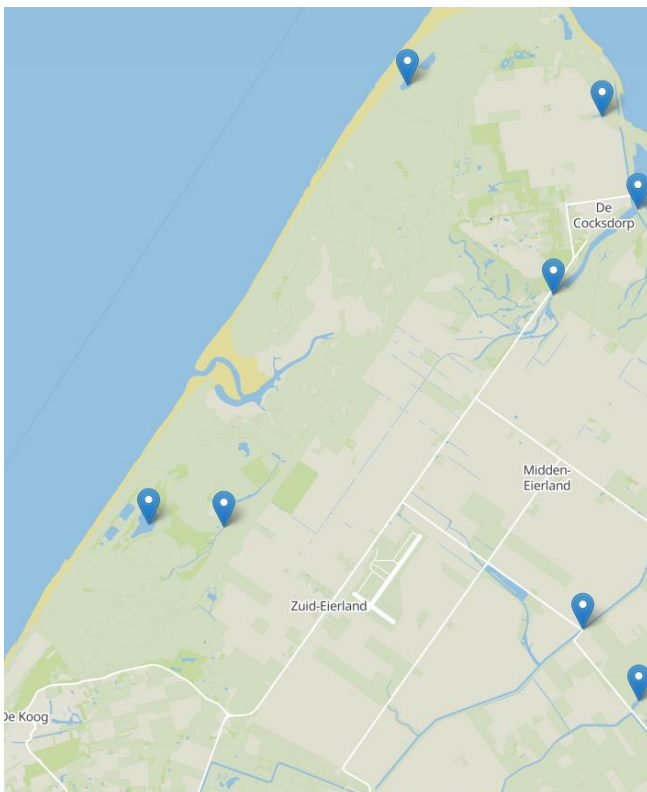
Kan er op zeer korte termijn een overzicht worden gegeven op welke plaatsen er in het Natura 2000 gebieden, Zwanenwater en de Duinen van Texel het water wordt gemeten?

Antwoord

In de onderstaande kaartjes is de ligging van onze meetpunten weergegeven met recente meetgegevens vanuit ons basismetnet waterkwaliteit voor de KRW 2022-2027. Voor alle meetpunten zie Aquadesk: <https://live.aquadesk.nl/>. Om Aquadesk te kunnen gebruiken is het nodig om eenmalig een gratis account aan te maken.

Ligging meetpunten Zwanenwater, KRW 2022-2027 en gewasbeschermingsmiddelenmeetnet (meest noordelijke meetpunt)

Datum
2 mei 2023

Meetpunten KRW2022-2027 Duingebied Texel (noordelijke gedeelte links en zuidelijke gedeelte rechts)

Vraag 2.

Kan er ook worden aangegeven hoeveel watervogels er de laatste 30 jaren in genoemde gebieden verblijven?

Antwoord

Voor informatie over aantallen watervogels verwijzen wij u naar de website van Sovon¹. Daarop is informatie beschikbaar over aantallen vogels in Natura2000-gebieden. In dit geval gaat het om de gebieden Duinen en lage landen van Texel (2) en Zwanenwater en Pettemerduinen (85). Hieronder staan kopieën van tabellen van deze website met aantallen aangetroffen watervogels. Op de website zelf is het mogelijk om per vogelsoort een trendgrafiek te bekijken voor een langere periode.

Broedvogels

Soort	Geb. doel	Functie	Aantal in	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Trend	Trend		
											Start trend	sinds start	sinds 2010
Blauwe Kiekendief	ja	broeden	paren	3	3	3	4	3	3		1990	--	-
Bontbekplevier	ja	broeden	paren	13	[17]	[11]	[8]	[8]	?		1990	~	~
Bruine Kiekendief	ja	broeden	paren	[22]	[29]	?	?	28	26		1990	0	~
Dwergstern	ja	broeden	paren	5	24	10	45	69	45		1990	~	+
Eider	ja	broeden	paren	190	[208]	114	108	[272]	[307]		1990	+	~
Kleine Mantelmeeuw	ja	broeden	paren	?	?	7996	?	?	?		1990	+	~
Kluut	ja	broeden	paren	[124]	?	53	[85]	[86]	?		1991	-	--
Lepelaar	ja	broeden	paren	581	505	444	496	445	332		1990	++	0
Roerdomp	ja	broeden	paren	[1]	0	1	1	[0]	[1]		1990	~	~
Roodborsttapuit	ja	broeden	paren	?	?	?	?	?	?		1990	+	~
Tapuit	ja	broeden	paren	[51]	?	42	[63]	[78]	?		1990	-	+
Velduil	ja	broeden	paren	[0]	0	1	[1]	0	[0]		1990	--	~

© Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies)

Informatie

Download

Figuur 3: Aantal watervogels in Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel.

¹ <https://stats.sovon.nl/stats/gebieden/>

Broedvogels

Soort	Geb. doel	Functie	Aantal in	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Trend	Trend		
											Start	Trend	sinds
Aalscholver	ja	broeden	paren	756	847	940	730	358	300		1990	~	~
Lepelaar	ja	broeden	paren	0	4	0	0	0	3		1990	--	-
Roerdomp	ja	broeden	paren	5	1	1	0	0	2		1990	0	~
Tapuit	ja	broeden	paren	0	1	1	2	3	0		1990	--	~

© Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies)

[Informatie](#)

[Download](#)

Winter- en trekvogels

Soort	Geb.		Aantal in	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	Trend	Trend		
	doel	Functie									Start	Trend	sinds
Dwerggans	ja	slapen	seiz. max.	26	20	32	43	56	48		1999	+	-
Slobeend	ja	foerageren	seiz. max.	290	448	164	302	822	94		1989	~	~

© Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies)

[Informatie](#)

[Download](#)

Figuur 4: Aantal watervogels in Natura 2000-gebied Zwanenwater & Pettemerduinen.

Vraag 3.

Kunt u doorgeven wat de meetgegevens van de laatste 30 jaar zijn van de meetpunten in de genoemde natuurgebieden?

Antwoord

Van de Muy op Texel is een meetpunt met een lange meetreeks beschikbaar en van de Geul is dit niet het geval, zie ook memo 'Meetgegevens waterkwaliteit Muy en de Geul op Texel' (18.128171). Sinds het verschijnen van deze memo is de zomergemiddelde totaal-fosfor concentratie in de Muy geleidelijk aan het afnemen tot iets minder dan 7,5 mg/l in 2022. De zomergemiddelde totaal-stikstof concentratie lag in 2022 op ca. 8 mg/l in 2022. Beide liggen nog steeds ver boven de waterkwaliteitsnormen voor Duinen van Texel.

In het Zwanenwater bevindt zich ook een meetpunt met een lange meetreeks. Deze data zijn in te zien via Aquadesk, zie de link bij vraag 1. De zomergemiddelde totaal-stikstofconcentratie was in 2022 gemiddeld ca. 5 mg N/l. In de periode vanaf 2010 varieerde dit tussen 3,4 en 7,0 mg N/l. De zomergemiddelde totaal-fosforconcentratie is in de laatste paar jaar flink gestegen van ca. 1 mg P/l in 2013, 2016 en 2019 naar 2,1 mg P/l in 2022. De oorzaak van de stijging is niet bij ons bekend, het lijkt tegenstrijdig aan de trend in het aantal getelde watervogels in het gebied.

Vraag 4.

En kunt u voor natuurgebied de Geul en de Muy op Texel, en het Zwanenwater aangeven welk percentage van de overschreden stoffen u toerekent aan de watervogels, en welke aan de landbouw?

Antwoord

De nutriëntenbelasting door watervogels is in het grootste deel van ons beheergebied klein en ondergeschikt aan het aandeel bemesting vanuit de landbouw. Lokaal, in wateren die bevolkt worden door vogelkolonies, is juist het aandeel watervogels dominant en het aandeel landbouw klein. Duingebied Noord (Zwanenwater) en Duingebied Texel (Geul en de Muy) zijn voorbeelden van gebieden waar watervogels de belangrijkste bron zijn van nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater².

² Ruurd Noordhuis (Deltares) & Ralf Verdonschot (WEnR), De invloed van vogels op de ecologische kwaliteit, Kennisimpuls Waterkwaliteit, [572330 \(wur.nl\)](https://www.wur.nl).